

36800-XXIII Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (XXIII) voor het jaar 2026

Nr. VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden. De vragen zijn op 2 oktober 2025 voorgelegd aan de regering.

Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen tijdig en genoegzaam zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Voorzitter van de commissie,
Thijssen

Griffier van de commissie,
Nava

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	Hoeveel middelen zijn er voor 2025, 2026 en structureel beschikbaar voor initiatieven om energiearmoede tegen te gaan en bewonersinitiatieven te stimuleren?			
2	Hoeveel mensen worden er in 2025 waarschijnlijk bereikt met de middelen voor initiatieven om energiearmoede tegen te gaan en bewonersinitiatieven te stimuleren? Hoeveel worden er naar verwachting in 2026 bereikt?			
3	Hoe ontwikkelen de energieprijzen voor bedrijven in Nederland zich ten opzichte van andere landen, enerzijds Europese landen als Duitsland, België en Frankrijk, anderzijds landen als het Verenigd Koninkrijk (VK), de Verenigde Staten (VS) en China?		10	
4	Kan inzichtelijk worden gemaakt hoe de energieprijzen voor huishoudens zich de aankomende jaren ontwikkelen en hoe dit zich verhoudt tot de prijzen in Duitsland, Frankrijk en België?		10	
5	Hoe worden bedrijven in andere Europese landen gecompenseerd voor de hoge energieprijzen, bijvoorbeeld in Duitsland, België en Frankrijk?		10	
6	Hoe lopen andere Europese landen op koers om de bindende Europese doelstellingen ten aanzien van hernieuwbare energie en energiebesparing te halen?		10	
7	Hoe liggen andere Europese landen op koers om hun eigen en de Europese klimaatdoelstellingen te halen? Welke landen halen deze momenteel wel en welke landen halen deze niet?		10	
8	Hoe wordt met deze begroting voorkomen dat bedrijven naar het buitenland vertrekken?		11	
9	Hoeveel middelen zijn er voorzien voor het ondersteunen van de realisatie van energie-infrastructuur en hoeveel private investeringen worden hiermee uitgelokt?		11	
10	Welke maatregelen kan Nederland nog nemen om de hoge energieprijzen te compenseren? Kan dit worden uitgesplitst in maatregelen voor de hoge kosten bij bedrijven en voor de hoge kosten bij huishoudens?		12	

11	Welke maatregelen worden er genomen om te voorkomen dat de energierekening van huishoudens erg zal stijgen de aankomende periode?	12	
12	Hoe stimuleert het huidige beleid dat bestaande gas -en kolencentrales omgebouwd kunnen worden naar CO2-neutrale centrales die de leveringszekerheid van elektriciteit kunnen waarborgen?	13	
13	Wanneer volgt er meer duidelijkheid over de mogelijkheden om een capaciteitsmechanisme in te zetten in Nederland?	13	
14	Hoe ziet de tijdslijn eruit om een capaciteitsmechanisme op te bouwen dat op tijd gereed is om de leveringszekerheid van elektriciteit na 2030 te kunnen waarborgen?	13	
15	Hoeveel concrete verduurzamingsprojecten van de industrie en het bedrijfsleven hebben de afgelopen jaren vertraging opgelopen door netcongestie?	14	
16	Hoeveel sneller kunnen de vergunningsprocedures voor de uitbreiding van het elektriciteitsnet worden doorlopen na de verschillende versnellingspakketten die zijn aangekondigd?	14	
17	Welke maatregelen uit de versnellingspakketten voor netcongestie kunnen ook worden ingezet om andere energie-infrastructuurprojecten te versnellen?	14	
18	Wat is uw reactie op het aandachtspunt van de Algemene Rekenkamer dat de doelstelling van het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) op delen specifiek is, maar niet goed meetbaar en niet tijdgebonden (en daarom niet navolgbaar voor de Tweede Kamer), waardoor het niet duidelijk is wanneer welke doelen gerealiseerd moeten zijn?	14	15
19	Kunt u een inschatting geven van de gevolgen van netcongestie voor de inkomstenkant van de begroting, bijvoorbeeld in de vorm van tegenvallende belasting- en premie-inkomsten doordat woningbouw en andere activiteiten stil komen te liggen door netcongestie?	14	15
20	Welke stappen worden er gezet om de vergunningverlening voor kernenergie te versnellen?	15	
21	Wanneer wordt er besloten welke versnellingsmaatregelen zullen worden genomen om de bouw van de vier kerncentrales te versnellen?	15	
22	Wat is de verwachte bijdrage van vier kerncentrales aan de leveringszekerheid in 2040? Hoe verschilt dit van twee kerncentrales?	15	
23	Hoeveel MW aan extra capaciteit verwacht u in potentie in 2040 uit small modular reactors (SMR's) te kunnen halen?	15	
24	Hoeveel megaton CO2-reductie kan er in 2030, in 2035, in 2040 en in 2045 naar schatting worden gerealiseerd met Carbon Capture en Storage (CCS)?	17	
25	Hoeveel middelen zijn er op de begroting gereserveerd voor het verlagen van de nettarieven?	20	
26	Als ervoor zou worden gekozen een subsidie aan netbeheerders te verstrekken voor het verlagen van de nettarieven (in lijn met de aanbeveling van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Elektriciteitsinfrastructuur): hoe zou dit doorwerken op de begroting? Uit welke middelen zou deze subsidie kunnen komen?	20	
27	Klopt het dat de eerdere aankondiging van 200 miljoen euro voor verlaging van de energiebelasting is gehalveerd naar 100 miljoen euro (structureel)? Kunt u toelichten wat dit betekent voor het verlagen van de energiebelasting? Wat betekent dit voor de maandelijkse rekening van huishoudens?	20	
28	Hoeveel wordt er uitgegeven aan de uitvoering van het oplossen van netcongestie?	20	
29	Hoeveel middelen vanuit de Rijksoverheid zijn er nodig om de geplande 5	21	

	gigawatt (GW) voor wind op zee volgend jaar te kunnen tenderen?		
30	Hoeveel middelen zijn er vanuit de Rijksoverheid nodig om op schema te blijven met de Routekaart windenergie op zee richting 21 GW?	21	
31	Kunt u uitleggen hoe de Garantieregeling Warmtenetten (GRW) in het tweede en derde kwartaal van 2026 voor het eerst opengesteld kan worden, als het toetsingskader voor deze regeling pas rond Prinsjesdag 2026 in de ministerraad ligt?	21	22
32	Hoe gaat de Garantieregeling Warmtenetten (GRW) naar verwachting op hoofdlijnen vorm krijgen? Welke keuzes moeten hierin nog gemaakt worden, hoe wordt hierin maximaal rekening gehouden met het belang van woningbouw, sociale huur en middenhuur, en wat is komend jaar de nadere planning van het besluitvormingsproces in aanloop naar de ministerraad rond Prinsjesdag 2026?	21	22
33	Waarom zijn de gelden van kernenergie de afgelopen jaren besteed? Waarom zal het geld komend jaar worden besteed?	44	
34	Welke belemmeringen in regelgeving en vergunningverlening voor SMR's ziet u momenteel en hoe worden deze weggenomen?	44	
35	Wat zijn de kosten als een aanbesteding van een windpark mislukt?	46	
36	Hoe worden de kosten van de aanlanding van wind op zee verdeeld tussen Nederland en buurlanden?	46	
37	Wat zijn de systeemkosten van zonne- en windenergie? Hoe worden deze meegenomen in de vormgeving van beleid en waar komen deze terecht?	46	
38	Kunt u aangeven hoe de doelgroep van de Investeringsubsidie duurzame energie en energiebesparing-regeling (ISDE) zou kunnen worden aangepast, zodat de baten van energiesubsidiëring meer terecht komen bij de mensen met lagere inkomens die het echt nodig hebben, waaronder huurders?	46	47
39	Hoeveel van de beschikbare innovatiebudgetten (MOOI, DEI+, EKKO) worden er specifiek ingezet voor SMR-onderzoek en -ontwikkeling?	47	
40	Kunt u per bedrijf waarmee u maatwerkafspraken sluit, uiteenzetten hoeveel megaton CO2-reductie dit ongeveer oplevert en hoeveel werkgelegenheid deze bedrijven bieden in Nederland?	49	
41	Hoe helpt het verlengen van de Indirecte kostencompensatie (IKC) de industrie om te verduurzamen? Welke prikkel hebben de bedrijven die voordeel hebben bij de IKC om het geld dat zij door de IKC niet hoeven te besteden aan energie, dat geld in te zetten voor verduurzaming?	49	
42	Hoeveel inkomsten loopt u mis door het aanpassen van het tarief van de CO2-heffing? Kunt u een overzicht geven van hoeveel dit jaarlijks is vanaf 2026 tot en met 2032? Hoe worden deze kosten gedekt?	49	
43	Wat zijn de effecten geweest van de bezuiniging op de prijsrisicobuffer van de SDE++? Hoe werkt deze bezuiniging door op het openstellingsbudget en de reserve van de SDE++? Kunt u een schematisch overzicht geven van hoe de budgetten voor de openstelling, beschikkingen, reserve en daadwerkelijke jaarlijkse middelen van de SDE zich tot elkaar verhouden?	51	
44	Kunt u toelichten hoe en onder welke veronderstellingen en parameters de reeks met meerjarenramingen voor de Warmtenetten Investeringsubsidie (WIS) is berekend?	51	
45	Hoe valt bij de Warmtenetten Investeringsubsidie (WIS) de grote toename van 2029 op 2030 van 151,5 miljoen euro naar 952,1 miljoen euro te verklaren?	51	
46	Hoeveel Nederlandse bedrijven hebben in 2025 subsidie uit de SDE++ ontvangen, en welk percentage hiervan betreft buitenlandse bedrijven die in Nederland projecten realiseren?	56	

47	Hoe worden huishoudens gestimuleerd om zonnepanelen aan te schaffen gestimuleerd? Hoeveel budget is hiervoor beschikbaar?	58	
48	Hoe worden huishoudens gestimuleerd om een warmtepomp aan te schaffen? Hoeveel budget is hiervoor beschikbaar?	58	
49	Zijn er specifieke uitkeringen (SPUKs) die van belang zijn voor woningbouw, die niet structureel zijn en ergens in de jaren 2026 t/m 2030 aflopen? Zo ja, wat zijn de consequenties hiervan? Hoeveel budget valt er weg en wat kan daardoor niet meer gerealiseerd worden? En wat zijn in die gevallen de vooruitzichten en eventuele plannen of alternatieven?	92	97
50	Op welke wijze is de aanpassing van de CO2-doelstelling voor de WPM berekend? Hoeveel bedrijven komen met de wijziging buiten de verplichting te vallen, en welk aandeel is dit ten opzicht van het totaal aantal bedrijven dat oorspronkelijk onder de verplichting viel? Wat was het verschil in de gemiddelde CO2-uitstoot van tussen bedrijven van 100-250 medewerkers en >250 conform de rapportage die per juli afgelopen jaar is ingediend?	110	
51	Welke aanpassingen op de pseudo-eindheffing binnen de mobiliteitssector zijn reden aan te nemen dat deze maatregel meer CO2-reductie zou opnemen dan in de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) 2025 is aangenomen?	110	
52	Tot hoeveel extra uitstoot leidt het doortrekken van de accijnskorting in 2026 en in 2030? Zijn hierbij gedragseffecten zoals de keuze voor de aanschaf van een fossiele (lease)auto meegenomen?	110	
53	Wat is de beoogde aanpassing van het brandstoftransitieverplichting voor 2028, 2029 en 2030?	110	
54	Kan per mobiliteits-maatregel uit de brief 'Uitvoering pakket Groene Groei' (Kamerstuk 33 043, nr. 119) worden weergegeven wat het CO2-effect is ten opzichte van de KEV 2025?	110	
55	Zijn er beleidsmaatregelen geformuleerd die gaan over de eiwittransitie in relatie tot klimaat?	111	
56	Klopt het dat Nederland zich in 2023 tijdens de COP28 zich gecommitteerd heeft dat voedselsystemen onderdeel van klimaatbeleid moeten zijn?	111	
57	Wat heeft het kabinet sinds 2023 gedaan om voedselsystemen onderdeel te laten zijn van het klimaatbeleid in lijn met de ondertekening van de Emirates Declaration on Food, Agriculture & Climate?	111	
58	In hoeverre is extensivering van de veehouderij onderdeel van klimaatbeleid?	111	
59	Wanneer vindt de volgende doorrekening van de Klimaat- en Energienota plaats door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)?	111	